

บทที่ 4

การวิเคราะห์การทำงานของช่าง เพื่อการท่องเที่ยว ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดแสดงช่าง เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ทัศนศึกษา การทำงานของช่างที่ปางช้างแม่สา อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ กับศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ในส่วนของการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้แบ่งเสนอเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของประชากร

ส่วนที่ 2 - การศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดการทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการทำงาน of ช่างที่มีต่อการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

- เปรียบเทียบการบริหารงานของภาครัฐและภาคเอกชนที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และเปรียบเทียบการฟื้นฟูการทำงาน of ช่างจากภาครัฐและภาคเอกชนที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการท่องเที่ยว โดยใช้ t-test เมื่อพบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของประชากร

ในส่วนนี้มีกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่มตัวอย่าง โดยข้อมูลประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน อาชีพ ระยะเวลาในการทำงาน และรายได้ ข้อมูลที่รวบรวมได้ในส่วนนี้ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนาในรูปของการแจกแจงความถี่และการกระจายร้อยละ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตารางที่ 6-7 ดังนี้

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานกลุ่มตัวอย่างที่ปางช้างแม่สา จังหวัดเชียงใหม่

รายการ	ควาญช้าง		นักท่องเที่ยว		ผู้บริหาร		ชาวบ้านใกล้เคียง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ								
- ชาย	53	96.4	18	37.5	3	100	23	46
- หญิง	2	3.6	28	58.3	-	-	27	54
รวม	55	100	46	100	3	100	50	100
อายุ								
- 15-25	13	23.6	13	27.1	-	-	7	14
- 26-35	21	38.2	26	54.2	3	100	23	46
- 36-45	19	34.5	6	12.5	-	-	14	28
- 46-55	1	1.8	1	2.1	-	-	4	8
- มากกว่า 56 ขึ้นไป	1	1.8	-	-	-	-	2	4
รวม	55	100	46	100	3	100	50	100
สถานภาพ								
- โสด	27	49.1	27	56.3	1	33.3	11	22
- แต่งงาน	20	36.4	19	39.6	2	66.7	38	76
- หย่าร้าง/แยกกันอยู่	8	14.5	-	-	-	-	1	2
รวม	55	100	46	100	3	100	50	100
อาชีพ								
- ข้าราชการ	-	-	5	10.4	-	-	-	-
- ค้าขาย	-	-	12	22.5	-	-	21	42
- เกษตรกรรม	1	1.8	-	-	-	-	9	18
- รับจ้าง	53	96.4	1	2.1	3	100	20	40
- รัฐวิสาหกิจ	-	-	6	12.5	-	-	-	-
- บริษัทเอกชน	1	1.8	7	14.6	-	-	-	-
- อื่นๆ	-	-	15	31.3	-	-	-	-
รวม	55	100	46	100	3	100	50	100

รายการ	ความรู้งาน		นักท่งเกี่ยวข้อง		ผู้บริหาร		ชาวบ้านใกล้เคียง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การศึกษา								
- ป.4	21	38.2	-	-	1	33.3	20	40
- ป.6	14	25.5	1	2.1	-	-	16	32
- ม.3	14	25.5	2	4.2	-	-	12	24
- ม.6	1	1.8	7	14.6	-	-	2	4
- อนุปริญญา / ปวส.	1	1.8	5	10.4	1	33.3	-	-
- ปริญญาตรี	1	1.8	24	50	-	-	-	-
- อื่นๆ	3	5.5	7	14.6	1	33.3	-	-
รวม	55	100	46	100	3	100	50	100
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน								
- 1-3	48	87.3	*	*	1	33.3	6	12
- 4-6	7	12.7	*	*	2	66.7	18	36
- มากกว่า 6	-	-	*	*	-	-	25	50
รวม	55	100	*	*	3	100	50	100
รายได้ (บาท/เดือน)								
- 3,000-6,000	34	61.8	*	*	2	66.7	18	36
- 6,001-9,000	21	38.2	*	*	-	-	32	64
- มากกว่า 9,001 ขึ้นไป	-	-	*	*	1	33.3	-	-
รวม	55	100	*	*	3	100	50	10
ระยะเวลาในการทำงาน								
- 1-5	45	81.8	13	27.1	-	-	12	24
- 6-10	6	10.9	10	25.1	3	100	14	28
- มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	4	7.3	8	16.7	-	-	23	46
- น้อยกว่า 1 ปีลงมา	-	-	15	31.3	-	-	1	2
รวม	55	100	46	100	3	100	50	100

* จำนวนสมาชิกในครัวเรือนและรายได้ของนักท่งเกี่ยวข้องไม่ได้นำมาทำแบบสอบถามด้วย

สถิติข้อมูลพื้นฐานด้านประชากร ณ ปางช้างแม่สา อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ สามารถอธิบายให้เข้าใจได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เพศ จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ที่ดูแลช้าง/ควาญช้าง ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 53 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 96.4 เป็นเพศหญิง 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 3.6 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 28 หรือคิดเป็นร้อยละ 58.3 เป็นเพศชาย จำนวน 18 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 37.5 ผู้บริหารเป็นเพศชายทั้งหมด จำนวน 3 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับชาวบ้านใกล้เคียง ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 27 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 54 เป็นเพศหญิง จำนวน 23 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 46

อายุ จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ที่ดูแลช้าง/ควาญช้าง ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26-35 ปี จำนวน 21 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 38.2 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 19 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 34.5 และอายุระหว่าง 15-25 ปี จำนวน 13 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 23.6 นักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26-35 ปี จำนวน 26 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 54.2 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 15-25 ปี จำนวน 13 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 27.1 และ อายุระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 6 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 12.5 ผู้บริหารทั้งหมดมีอายุระหว่าง 26-35 ปี จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับชาวบ้านใกล้เคียง ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 26-35 ปี จำนวน 23 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 46 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 14 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 28 และอายุระหว่าง 15-25 ปี จำนวน 7 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 14

สถานภาพ จากการศึกษาพบว่า ควาญช้าง ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 27 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 49.1 แต่งงานแล้ว จำนวน 20 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 36.4 และหย่าร้าง จำนวน 8 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 14.5 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มีสถานภาพโสด จำนวน 27 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 56.3 และแต่งงานแล้ว จำนวน 19 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 39.6 ผู้บริหาร ส่วนใหญ่ แต่งงานแล้ว จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 66.7 ยังโสดอยู่จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.3 ชาวบ้านใกล้เคียง ส่วนใหญ่ แต่งงานแล้ว จำนวน 38 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 76 ยังโสดอยู่จำนวน 11 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33 และหย่าร้าง จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 2

อาชีพ จากการศึกษาพบว่า พื้นที่ศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ เจ้าหน้าที่ที่ดูแลช่าง/ความรู้อาชีพ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 53 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 96.4 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพที่นอกเหนือจากที่ได้กำหนดในแบบสอบถาม (อื่นๆ) จำนวน 15 คน หรือคิดเป็น ร้อยละ 31.3 รองลงมาคือ อาชีพค้าขาย จำนวน 12 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.5 และประกอบ อาชีพในบริษัทเอกชนจำนวน 7 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 14.6 ผู้บริหารทั้งหมดมีอาชีพรับจ้าง จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับชาวบ้านใกล้เคียง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย จำนวน 21 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 42 รองลงมาคือ อาชีพรับจ้าง จำนวน 20 คน หรือคิดเป็นร้อย ละ 40 และน้อยที่สุดประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 9 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 18

การศึกษา พบว่า ความรู้อาชีพส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับป.4 จำนวน 21 คน หรือคิดเป็น ร้อยละ 38.2 รองลงมา คือ จบการศึกษาศึกษาระดับป.6 และม.3 จำนวนเท่ากัน คือ จำนวน 14 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 25.5 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับ ปริญญาตรี จำนวน 24 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือ จบการศึกษาระดับอื่นๆ และม.6 จำนวนเท่ากัน จำนวน 7 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 14.6 ผู้บริหารมีการจบการศึกษาต่างๆ จำนวนเท่ากันดังนี้ คือ ป.4,อนุปริญญา หรือ ปวส. และอื่นๆ จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.3 สำหรับชาวบ้านใกล้เคียงส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับ ป.4 จำนวน 20 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือ จบการศึกษาระดับ ป.6 จำนวน 16 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 32 และจบการศึกษาระดับ ม.3 จำนวน 12 คน หรือคิด เป็นร้อยละ 24

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่า ความรู้อาชีพส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวระหว่าง 1-3 คน จำนวน 48 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 87.3 รองลงมามีจำนวนสมาชิกระหว่าง 4-6 คน จำนวน 7 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 12.7 ผู้บริหารส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 4-6 คน จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมามีจำนวนสมาชิกระหว่าง 1-3 คน จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.3 และชาวบ้านใกล้เคียงส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกมากกว่า 6 คนขึ้นไป จำนวน 25 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมามีจำนวนสมาชิกระหว่าง 4-6 คน จำนวน 18 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 36 และจำนวนสมาชิกระหว่าง 1-3 คน น้อยที่สุด จำนวน 6 คน หรือคิดเป็น ร้อยละ 12

รายได้ (บาท/เดือน) จากการศึกษพบว่า ความรู้ข้างส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 3,000-6,000 บาท จำนวน 34 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 61.8 รองลงมาคือ มีรายได้ระหว่าง 6,001-9,000 บาท จำนวน 21 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 38.2 ผู้บริหารส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 3,000-6,000 บาท จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 66.7 และน้อยที่สุดมีรายได้มากกว่า 9,001 บาทขึ้นไป จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.3 ชาวบ้านใกล้เคียงส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 6,001-9,000 บาท จำนวน 32 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 64 รองลงมาคือ มีรายได้ระหว่าง 3,000-6,000 บาท จำนวน 18 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 36

ระยะเวลาในการทำงาน พบว่า ความรู้ข้างส่วนใหญ่มีระยะเวลาการทำงานระหว่าง 1-5 ปี จำนวน 45 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 81.8 รองลงมา มีระยะเวลาการทำงานระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 6 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 10.9 และน้อยที่สุด มีระยะเวลาการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 7.3 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีระยะเวลาการทำงานน้อยกว่า 1 ปีลงมา จำนวน 15 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 31.3 รองลงมา มีระยะเวลาการทำงานระหว่าง 1-5 ปี จำนวน 13 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 27.1 และน้อยที่สุดมีระยะเวลาการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 8 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 16.7 ผู้บริหารทั้งหมดมีระยะเวลาการทำงานระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับชาวบ้านใกล้เคียง ส่วนใหญ่มีระยะเวลาการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 23 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 46 รองลงมา มีระยะเวลาการทำงานระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 14 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 28 และน้อยที่สุด มีระยะเวลาการทำงานน้อยกว่า 1 ปีลงมา จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 2

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานกลุ่มตัวอย่างที่ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย
จังหวัดลำปาง

รายการ	ความรู้อ้าง		นักท่องเที่ยว		ผู้บริหาร		ชาวบ้านใกล้เคียง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ								
- ชาย	30	96.8	20	50	3	100	21	42
- หญิง	1	3.2	20	50	-	-	29	58
รวม	31	100	40	100	3	100	50	100
อายุ								
- 15-25	1	3.2	13	32.5	-	-	2	4
- 26-35	11	35.5	15	37.5	1	33.3	20	40
- 36-45	10	32.3	9	22.5	1	33.3	19	38
- 46-55	8	25.8	3	7.5	-	-	9	18
- มากกว่า 56 ขึ้นไป	1	3.2	-	-	1	33.3	-	-
รวม	31	100	50	100	3	100	50	100
สถานภาพ								
- โสด	4	12.9	23	57.5	1	33.3	10	20
- แต่งงาน	27	87.1	17	42.5	2	66.7	33	66
- หย่าร้าง/แยกกันอยู่	-	-	-	-	-	-	6	12
รวม	31	100	50	100	3	100	50	100
อาชีพ								
- ข้าราชการ	-	-	6	15	-	-	-	-
- ค้าขาย	-	-	2	5	-	-	48	96
- เกษตรกรรม	-	-	-	-	-	-	-	-
- รับจ้าง	15	48.4	15	37.5	-	-	-	-
- รัฐวิสาหกิจ	16	51.6	5	12.5	3	100	-	-
- บริษัทเอกชน	-	-	5	12.5	-	-	-	-
- อื่นๆ	-	-	7	17.5	-	-	2	4
รวม	31	100	40	100	3	100	50	100

รายการ	ควาญช้าง		นักท่องเที่ยว		ผู้บริหาร		ชาวบ้านใกล้เคียง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การศึกษา								
- ป.4	21	67.6	-	-	-	-	13	26
- ป.6	3	9.7	1	2.5	-	-	14	28
- ม.3	6	19.4	6	1.5	-	-	14	28
- ม.6	1	3.2	13	32.5	-	-	7	14
- อนุปริญา / ปวส.	-	-	4	10	-	-	2	4
- ปริญญาตรี	-	-	12	30	3	100	-	-
- อื่นๆ	-	-	4	10	-	-	-	-
รวม	31	100	40	100	3	100	50	100
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน								
- 1-3	5	16.1	*	*	-	-	9	18
- 4-6	24	77.4	*	*	3	100	37	74
- มากกว่า 6	2	6.5	*	*	-	-	4	8
รวม	31	100	*	*	3	100	50	100
รายได้ (บาท/เดือน)								
- 3,000-6,000	18	58.1	*	*	-	-	6	12
- 6,001-9,000	2	6.5	*	*	-	-	25	50
- มากกว่า 9,001 ขึ้นไป	11	35.5	*	*	3	100	13	26
- เหลือไม่ได้	-	-	*	*	-	-	2	4
รวม	31	100	*	*	3	100	50	100
ระยะเวลาในการทำงาน								
- 1-5	17	54.8	18	45	1	33.3	25	50
- 6-10	3	9.7	6	15	-	-	20	40
- มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	10	32.3	8	20	2	66.7	5	10
- น้อยกว่า 1 ปีลงมา	1	3.2	8	20	-	-	-	-
รวม	31	100	40	100	3	100	50	100

* จำนวนสมาชิกในครัวเรือนและรายได้ของนักท่องเที่ยวไม่ได้นำมาทำแบบสอบถามด้วย

สถิติข้อมูลพื้นฐานด้านประชากร ณ ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง สามารถอธิบายให้เข้าใจได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เพศ จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ที่ดูแลช้าง/ควาญช้าง ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 30 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 96.8 เป็นเพศหญิง 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 3.2 นักท่องเที่ยวมีจำนวน เพศชายและเพศหญิงเท่ากัน คือ จำนวน 20 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 50 ผู้บริหารเป็นเพศชายทั้งหมด จำนวน 3 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับชาวบ้านใกล้เคียง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 29 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 58 เป็นเพศหญิง จำนวน 21 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 42

อายุ จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ที่ดูแลช้าง/ควาญช้าง ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26-35 ปี จำนวน 11 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 35.5 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 10 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 3.2.3 และอายุระหว่าง 46-55 ปี จำนวน 8 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 25.8 นักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26-35 ปี จำนวน 15 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 15-25 ปี จำนวน 13 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 32.5 และ อายุระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 9 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.5 ผู้บริหารมีอายุที่แตกต่างกัน ดังนี้ อายุระหว่าง 26-35 ปี , 36-45 ปี และ มากกว่า 56 ปีขึ้นไป จำนวนละ 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.3 สำหรับชาวบ้านใกล้เคียง ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 26-35 ปี จำนวน 20 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 19 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 38 และน้อยที่สุด คือ อายุระหว่าง 15-25 ปี จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 4

สถานภาพ จากการศึกษาพบว่า ควาญช้าง ส่วนใหญ่แต่งงานแล้ว จำนวน 27 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 87.1 ยังโสดอยู่ จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 12.9 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มีสถานภาพโสด จำนวน 23 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 57.5 และแต่งงานแล้ว จำนวน 17 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 42.5 ผู้บริหาร ส่วนใหญ่แต่งงานแล้ว จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 66.7 ยังโสดอยู่จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.3 ชาวบ้านใกล้เคียง ส่วนใหญ่ แต่งงานแล้ว จำนวน 33 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 66 ยังโสดอยู่จำนวน 10 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20 และหย่าร้าง จำนวน 6 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 12

อาชีพ จากการศึกษาพบว่า พื้นที่ศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ เจ้าหน้าที่ที่ดูแลช่าง/ควาญช้าง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรัฐวิสาหกิจ จำนวน 16 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 96.4 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 15 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 37.5 และน้อยที่สุดประกอบอาชีพค้าขาย จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 5 ผู้บริหารทั้งหมดมีอาชีพรัฐวิสาหกิจ จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับชาวบ้านใกล้เคียง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย จำนวน 48 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 96 น้อยที่สุดคือ อาชีพอื่นๆ จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 4

การศึกษา พบว่า ควาญช้างส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับป.4 จำนวน 21 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 67.6 รองลงมา คือ จบการศึกษาศึกษาระดับม.3 จำนวน 6 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 19.4 และจำนวนน้อยที่สุด จบการศึกษาระดับม.6 จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 3.2 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับม.6 จำนวน 13 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 32.5 รองลงมาคือ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 12 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 30 และจำนวนน้อยที่สุด จบการศึกษาระดับ ป.6 จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.5 ผู้บริหารทั้งหมดจบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับชาวบ้านใกล้เคียงส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับ ป.6 และ ม.3 จำนวนเท่ากัน คือ จำนวน 14 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 28 และจำนวนน้อยที่สุดจบการศึกษาระดับ อนุปริญญา/ปว. จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 4

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่า ควาญช้างส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวระหว่าง 4-6 คน จำนวน 24 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 77.4 รองลงมามีจำนวนสมาชิกระหว่าง 1-3 คน จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 16.1 ผู้บริหารทั้งหมดมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 4-6 คน จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 100 และชาวบ้านใกล้เคียงส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกระหว่าง 4-6 คน จำนวน 37 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 74 รองลงมามีจำนวนสมาชิกระหว่าง 1-3 คน จำนวน 9 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 18 และน้อยที่สุด มีจำนวนสมาชิกมากกว่า 6 คนขึ้นไป จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 8

รายได้ (บาท/เดือน) จากการศึกษาพบว่า ความรู้ช่างส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 3,000-6,000 บาท จำนวน 34 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 61.8 และจำนวนน้อยที่สุด มีรายได้ระหว่าง 6,001-9,000 บาท จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.5 ผู้บริหารส่วนใหญ่มีรายได้มากกว่า 9,001 บาทขึ้นไป จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับชาวบ้านใกล้เคียงส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 6,001-9,000 บาท จำนวน 25 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือ มีรายได้มากกว่า 9,001 บาทขึ้นไป จำนวน 13 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 26 และจำนวนน้อยที่สุด เหลือรายได้ไม่ได้ จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 4

ระยะเวลาในการทำงาน พบว่า ความรู้ช่างส่วนใหญ่มีระยะเวลาการทำงานระหว่าง 1-5 ปี จำนวน 17 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 54.8 รองลงมา มีระยะเวลาการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 10 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 32.3 และน้อยที่สุด มีระยะเวลาการทำงานน้อยกว่า 1 ปีลงมา จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 3.2 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีระยะเวลาการทำงานระหว่าง 1-5 ปี จำนวน 18 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 45 จำนวนน้อยที่สุด มีระยะเวลาการทำงานระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 6 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 15 ผู้บริหารส่วนใหญ่มีระยะเวลาการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 66.7 และจำนวนน้อยที่สุด 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.3 มีระยะเวลาการทำงานระหว่าง 1-5 ปี สำหรับชาวบ้านใกล้เคียง ส่วนใหญ่มีระยะเวลาการทำงานระหว่าง 1-5 ปี จำนวน 25 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมา มีระยะเวลาการทำงานระหว่าง 6-10 ปีจำนวน 20 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 40 และน้อยที่สุด มีระยะเวลาการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 10

ตอนที่ 2 แสดงความคิดเห็น

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในการจัดการและดำเนินการจัดแสดงของ
ช้างทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับค่า	ลำดับที่
1.) ความพอใจต่อสวัสดิการที่ได้รับจากที่ทำงาน	3.60	1.07	เห็นด้วย	6
2.) ความพอใจต่อเรื่องที่พักสำหรับครอบครัว	3.57	1.16	เห็นด้วย	7
3.) ความพอใจต่อรายได้	3.16	.95	ไม่แน่ใจ	9
4.) ความพอใจเรื่องการเปลี่ยนแปลงที่ทำงาน	2.30	1.0.	ไม่เห็นด้วย	11
5.) ความพอใจต่อหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่ ณ ที่ที่ทำงาน	4.05	.88	เห็นด้วย	1
6.) การแสดงของช้างมีผลกระทบต่อป่าไม้	1.50	.54	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	15
7.) การแสดงของช้างมีผลกระทบต่อแม่น้ำ/ลำธาร	1.00	.00	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	17
8.) การแสดงของช้างมีผลกระทบต่อการพังทลายดิน	2.66	1.21	ไม่แน่ใจ	10
9.) การแสดงของช้างมีผลกระทบต่ออากาศ/สภาพช้าง เลี้ยง	1.66	.51	ไม่เห็นด้วย	14
10.) มีการเตรียมหาแนวทางการป้องกันแก้ไข	1.83	.40	ไม่เห็นด้วย	12
11.) การบริหารมาจากเบื้องบน	.15	.36	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	19
12.) การบริหารมาจากคนๆ เดียว	.14	.51	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	20
13.) มีการบริหารเข้าถึงทุกๆ หน่วยงาน	.21	.77	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	18
14.) การแสดงของช้างก่อให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วย งาน	1.77	1.99	ไม่เห็นด้วย	13
15.) เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการแสดงของช้าง ได้รับ ประโยชน์ / มีรายได้	1.06	2.05	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	16
16.) ทำเลที่ตั้งเหมาะสม	3.87	.81	เห็นด้วย	4
17.) มีการแบ่งส่วนบริการอย่างเหมาะสม	3.49	.86	ไม่แน่ใจ	8
18.) มีลานจอดรถที่เหมาะสม	3.96	.69	เห็นด้วย	2
19.) มีห้องน้ำตั้งอยู่ในที่เหมาะสม	3.88	.77	เห็นด้วย	3
20.) มีร้านอาหารตั้งอยู่ในที่เหมาะสม	3.83	.80	เห็นด้วย	5
ค่าเฉลี่ย	3.54	.66	เห็นด้วย	

ผลการศึกษาถึงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในการจัดการและดำเนินการจัดแสดงของ
ช้างทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังแสดงในตารางที่ 8 สามารถอธิบาย
โดยสรุปได้ว่า มีคะแนนเฉลี่ยโดยทั่วไปอยู่ในระดับ เห็นด้วย ($\bar{X} = 3.54$) เมื่อพิจารณารายชื่อจะพบ
ว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ความพอใจต่อหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่ ณ ที่ทำงาน ($\bar{X} = 4.05$)
ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากมีจำนวน 6 ข้อ เรียงจากคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ มีลานจอดรถที่
เหมาะสม ($\bar{X}=3.96$) มีห้องน้ำตั้งอยู่ในที่เหมาะสม ($\bar{X}=3.88$) ท่าเลที่ตั้งเหมาะสม ($\bar{X}=3.87$) ร้านอาหารตั้งอยู่ในที่เหมาะสม ($\bar{X}=3.83$) ความพอใจต่อสวัสดิการที่ได้รับจากที่ทำงาน($\bar{X}=3.60$)
ความพอใจต่อเรื่องที่พักสำหรับครอบครัว ($\bar{X}=3.57$) ข้ออื่นๆ ที่เหลือส่วนมากอยู่ในระดับไม่แน่
ใจ และไม่เห็นด้วย

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเห็นจากกลุ่มตัวอย่างต่อการจัดแสดงของช้าง เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับค่า	ลำดับที่
1.) การนำช้างมาแสดงเป็นการอนุรักษ์	2.40	.62	ไม่เห็นด้วย	20
2.) การนำช้างมาแสดงเป็นการทรมานสัตว์	2.72	.66	ไม่แน่ใจ	14
3.) การนำช้างมาแสดงเป็นธุรกิจประเภทหนึ่ง	2.66	.72	ไม่แน่ใจ	15
4.) การนำช้างมาแสดงเป็นการทำลายสิ่งแวดล้อม	2.66	.60	ไม่แน่ใจ	16
5.) การนำช้างมาแสดงเป็นความบันเทิงอย่างหนึ่ง	2.64	.63	ไม่แน่ใจ	17
6.) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ชอบการแสดงของช้าง	3.69	.75	เห็นด้วย	1
7.) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่สงสารช้าง	3.32	.74	ไม่แน่ใจ	6
8.) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่าเป็นการนำสัตว์มาทรมาน	3.67	.69	เห็นด้วย	2
9.) อยากให้ช้างกลับไปอยู่ธรรมชาติเหมือนเดิม	3.42	.79	ไม่แน่ใจ	5
10.) เป็นการอนุรักษ์ช้างวิธีหนึ่ง	3.56	.71	เห็นด้วย	3
11.) การแสดงช้างทำให้ชาวบ้านมีอาชีพประจำ	3.42	1.00	ไม่แน่ใจ	4
12.) การแสดงช้างทำให้ชาวบ้านมีอาชีพรับจ้างชั่วคราว	3.12	1.15	ไม่แน่ใจ	11
13.) การแสดงช้างทำให้ชาวบ้านมีอาชีพบริการนำเที่ยว	3.25	1.00	ไม่แน่ใจ	9
14.) การแสดงช้างทำให้ชาวบ้านมีอาชีพขายของที่ระลึก	3.26	1.06	ไม่แน่ใจ	8
15.) การแสดงช้างทำให้ชาวบ้านมีอาชีพขายสินค้า	3.23	1.06	ไม่แน่ใจ	10
16.) ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มมากขึ้นจากการแสดงช้าง	2.89	1.01	ไม่แน่ใจ	13
17.) เป็นการรักษาประเพณี การใช้ช้างทำงาน	2.47	1.18	ไม่เห็นด้วย	19
18.) ช่วยอนุรักษ์ช้างไว้	2.53	1.06	ไม่แน่ใจ	18
19.) ช่วยให้ท้องถิ่นมีรายได้จากการท่องเที่ยว	3.28	1.19	ไม่แน่ใจ	7
20.) ช่วยให้ประเทศชาติมีรายได้จากการท่องเที่ยว	3.07	0.94	ไม่แน่ใจ	12
ค่าเฉลี่ย	3.65	.68	เห็นด้วย	

ผลการศึกษาดังกล่าวถึงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการจัดแสดงของช้าง เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ดังแสดงในตารางที่ 9 สามารถอธิบายโดยสรุปได้ว่ามีคะแนนเฉลี่ยโดยทั่วไปอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.65$) เมื่อพิจารณารายข้อจะพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ของการแสดงของช้าง ($\bar{X} = 3.69$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากมีจำนวน 2 ข้อ เรียงจากคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่าเป็นการนำสัตว์มาทรมาน ($\bar{X}=3.67$) และ เป็นการอนุรักษ์ช้างวิธีหนึ่ง ($\bar{X}=3.56$) ข้ออื่นๆ ที่เหลือส่วนมากอยู่ในระดับไม่แน่ใจ และไม่เห็นด้วย

ผลการทดสอบสมมุติฐาน

สมมุติฐานข้อที่ 1 การดำเนินการ และจัดการทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการและการจัดการ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จำแนกตามหน่วยงาน

สถานที่ประกอบการ	N	$\bar{X}$	S.D.
ภาครัฐ	133	3.45	.63
ภาคเอกชน	144	3.63	.67

จากตารางที่ 10 แสดงว่า การดำเนินการและการจัดการของภาครัฐ และภาคเอกชนที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จำแนกตามหน่วยงาน การบริหารงานของภาคเอกชนมีระดับคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าการบริหารงานของภาครัฐ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.63 และ 3.45 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 แสดงผลการวิเคราะห์ทดสอบค่า t-test เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1

ตารางที่ 11 สรุปผลการวิเคราะห์ทดสอบค่า t-test เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1

สถานที่ประกอบการ	N	$\bar{X}$	S.D.	t
ภาครัฐ	133	3.4511	.633	.018*
ภาคเอกชน	144	3.6389	.675	
รวม	277			

*P < .05

จากตารางที่ 11 พบว่า การบริหารงานที่มาจากคนละหน่วยงาน มีความคิดเห็นต่อเรื่องการทำลายสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมุติฐานข้อที่ 1

สมมุติฐานข้อที่ 2 การพัฒนาและฟื้นฟูการทำงานของช่าง เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาและฟื้นฟูการทำงานของช่าง เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว จำแนกตามหน่วยงาน

สถานที่ประกอบการ	N	$\bar{X}$	S.D.
ภาครัฐ	133	3.45	.66
ภาคเอกชน	144	3.68	.61

จากตารางที่ 12 แสดงว่า ความคิดเห็นของแต่ละหน่วยงานเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาและฟื้นฟูการทำงานของช่าง เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งจำแนกตามหน่วยงาน 2 หน่วยงานนั้น การพัฒนาและฟื้นฟูการทำงานของช่างจากภาคเอกชน มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าการฟื้นฟูการทำงานของช่างจากภาครัฐ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.68 และ 3.45 ตามลำดับ

ตารางที่ 13 แสดงผลการวิเคราะห์ทดสอบค่า t-test เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2

ตารางที่ 13 สรุปผลการวิเคราะห์ทดสอบค่า t-test เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2

สถานที่ประกอบการ	N	$\bar{X}$	S.D.	t
ภาครัฐ	133	3.4586	.669	.004*
ภาคเอกชน	144	3.6806	.611	
รวม	277			

*P < .05

จากตารางที่ 13 พบว่า การพัฒนาและฟื้นฟูการทำงานของช่างของทั้ง 2 หน่วยงาน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 2